

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Communiois Necessitas

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Auria congregato determinatum fuit, neque Notarium Cruciatæ pro jure laboris potuisse accipere aliquid pro dicta licentia; quia in omnibus Episcopatibus saltem Italiae dictæ licentiæ, licet præbeantur in scriptis præbemus gratis. Et ratio est; quia in Bulla SS. D. N. Urbani annullantur Indulgentiæ, si pro earum publicatione aliquid etiam a sponte danti bus sumatur, & pro expeditione dictarum Bullarum Pontifex non vult ut aliquid accipiat, nec jure laboris: & idem in fine apponuntur hæc verba, *Gratis pro Deo etiam scriptura*, & Tridentinum *sess. 21. cap. 9* prohibet Canonicis elemosinam, quærentibus pro certis Indulgentiis, aliquid accipere jure laboris. Ita Duvalius *in part. 2. de ind. quest. un. artic. 8.* quem vide. Neque dicas, quod mandatum de non accipiendo stipendio labori sit directum tantum Commissario. Nam Tridentinum *sess. 21. cap. 1.* solis Episcopis loquitur, dum mandat concedere approbationes Confessariis gratis: & tamen Eminentissimi ejus interpretes declaraverunt, in dicto decreto includi etiam Cancellarios accipientes aliquid pro jure laboris. Vide *verb. Simonia, nu. 9. part. 5. tract. 13. resol. 71. §. Unde ex supradicta.*

COMMUNIONIS

Necessitas.

Eucharistia non est homini necessaria necessitate mediæ.

1. Sacra Communio non est homini necessaria necessitate mediæ; non enim est mediæ necessarium salutis, nec in re, nec in . . . Et ratio est, quia ad acquirendam gloriam satis est decedere in gratia, quæ confertur per pœnitentiam, & alia Sacramenta; perseverantia autem in illa est donum Dei specialissimum distinctum à gratia Sacramentali hujus Sacramenti, quamvis hæc illi valde conferat. Unde Tridentinum *sess. 7. can. 4. & sess. 14. c. 3.* dicens, Baptismū pro omnibus, & Pœnitentiam pro adultis: post peccatū mortale esse necessaria ad salutem, de Eucharistia id non docet. Ita Villalobos *tom. 1. tract. 7. diff. 34. n. 2. & 3.*

& alii contra Becanum *de sacramen. cap. 15. qu. 7.* ex quibus inferitur, quod si non adesset præceptum sumendi Eucharistiam, posset homo salvari absque illa, & illius voto *part. 5. tract. 13. resol. 28. † & part. 2. tract. 6. resol. 95.* hanc opinionem vocavit probabilem.

2. Est autem primo necessaria necessitate præcepti Ecclesiastici lati in cap. *omnis utriusque sexus, de pœn. & remiss.* quod obligat omnes adultos, saltem post pubertatem singulis annis in Paschate sub pœna peccati mortalis. Nomine Paschæ intellige totum tempus: intra Dominicam Palmarum, & Dominicam in Albis inclusum, & in certis locis pauld amplius. †

3. Circa quod præceptum adverte primo, quod Sancius *select. disp. 26.* docuit, illo ligari pueros eo ipso, quod ad Confessionem tenentur, nam in cit. cap. omnis, utrumque præceptum imponitur absque ulla distinctione, nec minor discursus ad Confessionem, quam ad Communionem requiritur: imò major, cum distinguere oporteat culpas, præcepta, &c. Ex quibus inferitur, quod parentes puerorum, & Confessarii non sistentes tales pueros communicare statim, ac eos peccare cognoscunt, per se loquendo peccate; excusari tamen; quia sequuntur opinionem contrariam. Advertit autem pueros non communicantes non subiacere excommunicationi, aliisve pœnis canonicis. Hæc opinio est probabilis, eamque docet Palaus *tom. 1. tract. 3. disput. 1. punct. 24. §. 2. num. 7.* Sed ipse contrariam teneo cum Vasquez *in 3. part. tom. 3. disput. 214. cap. 4. n. 38.* & aliis: quia plus discretionis requirit Communio, quam Confessio. Unde ait Conradus *part. 1. quest. 54. in fine,* puerum non teneri communicare ante duodecim annos, *part. 3. tract. 6. resol. 70. & Add. 2. resol. 19. & part. 5. tractat. 14. resol. 50. vers. Qui postea.*

4. At quid dicendum de semifatuis (fatuis enim, neque Doctores, neque usus Ecclesiæ extra mortis articulum Communionem permittunt) *part. 2. tract. 14. resol. 79. & part. 5. tract. 3. resol. 46. in fine. §. 1. ac*

Sed necessaria primo necessitate præcepti Ecclesiastici quotannu in Paschate.

Quod probabilis est obligare omnes pueros.

Sed contrarium probabilem.

Obligat verò semifatuis.

§. 1. ac mutis simul, & surdis? Respon-
deo. Semifariis, ut sunt quidam Æthyo-
pes imperfecto rationis usu pollentes,
Henriquez *lib. 3. cap. 42. num. 3.* & alii
Communioem Paschatis permittunt,
secluso periculo irreverentiæ. *part. 2.*
tract. 14. resol. 79. & *part. 5. tr. 7. resol. 7. §.*
Probatur.

*Et muti sur-
dumque à
nativitate
Etiamsi ne-
sciat legere,
& scribere.*

5. Unde à fortiori dicendum est, mu-
tum, & surdum à nativitate posse & ten-
neri communicare. Et quidem, si legere,
& scribere sciat, non est dubium, quia
mysterium Eucharistiæ potest discere
per scripturam. Idem verò dicendum est,
etiamsi nesciat, quia tales, ut notat San-
chez *de matrim. tom. 1. lib. 4. cap. 9. num.*
12. ut plurimum perspicacis ingenii sunt,
& facile quæcunque difficilia per nū-
tus, & signa percipiunt, quibus & ipsi
suos conceptus facile manifestant.
Confirmatur, quia talis tenetur confiteri
per Catus, & signa. Nec minus difficilia
cognoscenda sunt ad consequendum
fructum Confessionis, quam Com-
munionis, nam ad Confessionem ferre
debet, quod peccatum mortale occi-
dit animam, & pro eius liberatione re-
currendum esse ad Confessionem, &
hanc faciendam esse integram quoad
speciem, & numerum peccatorum, item
cum dolore, & proposito non amplius
peccandi. Ad Communioem verò suffi-
cit scire, quod ad illam requiritur Con-
fessio mortalium, jejunium, & devotio,
quæ multò facilius sciri possunt, quam
prædicta. Solum esset difficultas de
transubstantiatione; sed hæc etiam per
fidem æquè cognoscibilis est, ac præ-
dicta, cum æquè revelata sit à prima ve-
ritate, quamvis alioqui difficilior na-
turaliter cognoscat, quam quod per
absolutionem gratia conceditur. Ne-
que dicas, quod non eo ipso, quod quis
tenetur confiteri, possit, & debeat com-
municare, cum supradictum sit, pue-
ros teneri ad Confessionem, & non ad
Communioem. Nam surdus, & mu-
tus à natura, si perfectè secundum ejus
intellectum percipiat, quæ geruntur,
æquiparatur majori, ut docet Spino *spec.*
testament. gloss. 9. rubr. num. 1. ex l. mutum

*Si per nutus,
& signa posi-
sint necessa-
ria discere.*

*Quod Con-
fessarii vi-
deant.*

de acquir. heredit. unde non est cum pue-
ris comparandus. Igitur arbitrio Con-
fessarii remitto, quandoam tales suffi-
cientem intelligentiam habeant ad
communicandum, *part. 5. tr. 6. resol. 7.*

6. Adverte secundò, quod præceptum
Ecclesiæ obligat excommunicatum ad
quærendam absolutionem, & sic ad
communicandum; unde si is absolutio-
nem negligeret, peccaret mortaliter
contra hoc præceptum. Ita Layman
lib. 2. tract. 5. part. 2. cap. 2. num. 3. part. 5.
tract. 9. resol. 88. contrarium tenetur.
p. 11. tr. 7. res. 14.

7. Adverte tertio, quod si quis præ-
videt, se in Paschate non communicatu-
rum propter impedimentum, tenetur
Communioem prævenire, & im-
plere præceptum ante Pascha. Nam Ec-
clesia principaliter solum intendit præ-
cipere Communioem singulis annis:
circumstantiam verò temporis solum
accidentaliter, & secundario. Unde si
postea impedimentum cessaret, is non
teneretur iterum communicare in Pa-
schate, nam iam satisfecit præcepto,
quod sicut ex concilio confessarii differ-
ri potest, juxta cap. omnis, ita etiam præ-
veniri. Ita Hæredia *tract. de Euchar. par.*
8. dub. 1. num. 10. Sed Pitigian *in 4. tom. 1.*
distinct. 9. quest. 3. art. 9. ait, talem non ten-
neri Communioem præmittere, quia
nec talis est usus Ecclesiæ, nec tenetur
anticipare jejunium, qui tempore præ-
cepti prævidet se non jejunaturum, *part.*
3. tr. 4. resol. 42.

8. Adverte quarto, quod si quis in
Paschate non communicat, ait Nugn.
in 3. part. tom. 1. qu. 80. art. 12. diff. 2. concl.
3. talem, præterquam quod peccatum
commisit, non eximi ab obligatione
communicandi, sed adhuc teneri com-
municare quamprimum, quia terminus
annuus non assignatur ad finiedam obli-
gationem, sed ut non liceat illam differre
post annum; & in contractibus non ces-
sat obligari ad solvendum, qui statuto
tempore non solvit. Itaque talem non
communicando, semper peccare, & eo
gravius, quo diutius non communicat.
Sed contraria sententia Tabienæ verb.

Qui verò
non commu-
nicat in Pa-
schate, ten-
etur commu-
nicare quam-
primum.

6011114-

Sed probabile etiam est, non teneri ante aliquid Pascha.

communicare, quæst. 7. est etiam probabilis. p. 11. tr. 7. res. 14. Eamque novissime docuit Granada in 3. part. controvers. 6. tract. 10. disp. 4. n. 4. Et Lugo de Sacram. Eucharist. disp. 16. sect. 4. nu. 66. quamvis teneat, talem adhuc esse obligatum ad Communionem, negat tamen novam in dies culpam semper contrahere. part. 3. tract. 4. resol. 41. Et part. 5. tract. 13. resol. 3. An verò huic præcepto satisfiat communicando indignè, vide infra n. 66.

Secundò Eucharistia, est necessaria in articulo mortis ex præcepto divini.

9. Deinde Sacra Communio est necessaria necessitate præcepti divini, quod obligat infirmum tempore mortis, etiam si in Paschate communicaverit: Nam in Nicæno can. 12. determinatur, Eucharistiam esse moribundo necessarium viaticum. Et ulterius clarè præcipitur in Concil. Carthag. IV. confirm. à Leone IV. can. 77. & in Ecclesia communiter observatur. Itaque præcepto communicandi in articulo mortis non satisfiat per communionem Paschalem. part. 5. tract. 6. resol. 41. Nec per aliam, quæ ante talem articulum præmissa sit, non per modum viatici. Ita Granada in 3. part. controvers. 6. tract. 10. disp. 3. num. 4. contra Caietan. verb. Communio. Imò probabile puto, quòd si quis manè sanus communicaret, & post meridiem in periculum incidere, ac timeretur eodem die moriturus, teneretur iterum eodem die communicare per modum viatici: nam præceptum divinum præponderat Ecclesiastico de non communicando, nisi semel in die, & jejune. Ita Hurtado de Euchr. disp. 10. diff. 2. part. 4. tract. 4. resol. 157. Et part. 5. tr. 3. resol. 33. Sed contraria opinio est etiam probabilis. part. 3. tr. 4. resol. 40. Et part. 5. tr. 3. resol. 41.

Cui non satisfiat per Communionem factam ante periculum, & non per modum viatici.

Et probabile est, cum qui manè communicavit ex devotione, si post meridiem in periculum incidat eodem die decidendi teneri iterum viaticum sumere.

Qui tamen semel communicavit per viaticum, non tenetur amplius in eadem infirmitate communicare, etiam si incidat in mortale.

10. Qui in mortis articulo constitutus semel per modum viatici communicavit, si postea peccet mortaliter, quamvis teneatur iterum communicare; nam Confessio est necessaria necessitate medij, quotiescunque quis est in peccato mortali, & imminet mortis periculum; Eucharistia verò est solum necessaria ex præcepto; quòd in uno mortis articulo non obligat, nisi semel. Ita Ochagavia,

Diana. Summa.

tract. 2. de Euchar. quæst. 14. num. 8. contra Sotum in 4. dist. 12. quæst. 1. art. 11. part. 5. tr. 3. resol. 43.

11. Porro in mortis articulo tenentur communicare pueri statim post usum rationis. Quia hoc præceptum divinum ab Ecclesia non limitatur, sicut limitatur præceptum Ecclesiæ de communicando in Paschate. Ita Arboleda præst. Eucharist. not. 13. Imò addit Lugo de Euchar. disput. 13. sect. 5. num. 44. puerum moribundum communicari posse etiam in dubio, an sit doli capax. Sed Ochagavia de Sacrament. tract. 2. de Eucharist. qu. 14. num. 11. & alii negant, puerum teneri ad Communionem tempore mortis. part. 5. tractat. 3. resolut. 44. Et tract. 4. resolut. 50.

Hoc præceptum obligat pueros statim post usum rationis.

12. Tenetur etiam in articulo mortis communicare surdus, & mutus à pativitate, si potest, unde illi non est deneganda Sacra Communio, si constet necessarium hujus mysterij aliquantulum percipisse. Ita Marchantius de Eucharist. tract. 4. cap. 3. qu. 1. cas. 4. Patet à fortiori, quia supra n. 5. diximus communicandos esse quotannis ex præcepto Ecclesiæ part. 5. tract. 6. resolut. 6.

Item surdos, & sordos ad naturalem periculum irreverentia.

13. Tenetur etiam communicare in mortis articulo naturali, vel violento Neophytus; unde is instruitur eo modo, quo fieri potest, & communicetur. Ita ex pluribus rationibus Sancius select. disp. 40. n. 3. part. 5. tract. 3. resolut. 45.

Item noviter ad fidem conversos, & baptizatos.

14. † Dixi (naturali, vel violento) nam † damnatus ad mortem non eximitur ab obligatione hujus præcepti, eo quod mors sibi violenter imminet. Ita Hurtadus de Euch. disp. 9. diff. 16. & alii. An verò hic debeat communicare eodem die, quo ad patibulum ducitur; & non jejunus, vide infra n. 46. part. 5. tract. 3. resol. 38. imò si postridie ante mortem sumpsit Eucharistiam pro devotione, potest eadem die mortis iterum sumere, etiam non jejunus. part. 9. tr. 6. resol. 42.

Et si periculum, seu articulus sit mortis naturalis, siue violenta ut si quis damnatus esset ad mortem.

15. Meritò dicendum est præter articulum mortis, præceptum divinum de sumenda Eucharistia, obligare aliquoties in vita. part. 9. tract. 8. resol. 41. Verum cum de jure certum sit infirmum extra

Eadem die potest communicare. Communio obligat aliquoties in vita. Potest infirmus iterum communicare.

Ar

perci-

periculum mortis non esse communi-
candum nisi jejunum; & hoc non est in-
telligendum de infirmo existente in ar-
ticulo mortis, qui post viaticum vult ite-
rum communicare, nam in tali casu con-
tra Valquez, & paucos alios communi-
ter posse hoc facere non jejunum asse-
runt DD. qui solum discrepant de tem-
pore interponendo inter utramque com-
munionem sufficere duos dies. *ibidem.*
resol. 42.

COMMUNIO.

*Pro evitanda
irreverentia
Eucharistia,
licet Sacer-
doti non ie-
iuno illam
sumere, secus
si esset ex-
communicatus.
In casu ne-
cessitatu po-
test non ieiunus
perficere sa-
crificium.
Potest veli-
quias reli-
quias post com-
munionem
longam su-
mere.*

16. Sacerdos ad evitandam Eucharis-
tiae irreverentiam, potest eam su-
mere non jejunus, dummodo non sit ex-
communicatus, quia in tali casu debet
sumi. Laico, quod videtur observari, si
Sacerdos in Sacrificio post consecratio-
nem pereat, vel si extra se exeat, & non
est spes redeundi, si non adest Sacerdos
jejunus, potest non jejunus perficere sa-
crificium. *Dicast. part. 10. tractat. 13. re-
solut. 53. §. Nota hic, & potest reliquias
post longam Communionem factam,
immediate post completum sacrifi-
cium sumere. Cardinal. de Lugo ibid. §.
sed si aliq. s. Sic etiam reliquias, post
communionem Laici brevi decursu tem-
pore possunt ab ipso Laico sumi, Mar-
chant. ibid. §. Verum simile ita dicendum
de Sacerdote, quod possit reliquias in-
ventas in patena, in sacristia post Mis-
sam, sumere illas adhuc paratus vestibus
sacris, tract. 13. resolut. 54.*

*In dubio de
media nocte
transacta po-
test commu-
nicare.*

17. Quando dubium est de media
nocte tam de comestione, quam de tem-
pore an sit transactum tempus, vel non,
licet communicare. *Dicast. & alii, part.
10. tractat. 12. resolut. 17. quia melior est
conditio possidentis, ibid. tract. 13. resolu-
14. §. Nota etiam, nec in pulsatione 12.
horae noctis debet cessare a Comestione
in primo ictu horologii, sed in ultimo,
& ultimi horologii Civitatis, sed me-
lius est desistere in primo, Dian. & alii,
ibidem. §. sed ego. Variare sententiam
circa pulsationem duorum horologio-
rum ad inchoandum jejunium Ecclesia-*

*Melius est
desistere in
primo ictu
primo horo-
logii Civita-
tis, proinde
non naturalis.*

asticum, & unum pro naturale, consule-
rem pro tuta conscientia melius esse sta-
re ad primum horologium & ad ejus
pulsationem docet Dia. Curiosa videbis,
ibidem. tractat. 15. resolutione 29.

18. Non datur parvitas materiae re-
spectu temporis excusans a mortali co-
medendo post mediam noctem, & po-
stea sumere Eucharistiam cont. Pasqua-
ligum, cum materia hujus praeccepti non
est levis comestio, vel potatio, sed ipsa
sumptio Eucharistiae, quae prohibetur
si praecessit comestio, quia non peccat
cohaerens, sed quia communicat post
comestionem, quae est materia gravis.
*Dicast. & alii, part. 10. tr. 16. resol. 48. & si
quis dejectus, vel cadens in flumen, &
parum aquae deglutiat, & in stomachum
descendat, & postea evomit, non debet
communicare pro reverentia tanti Sa-
cramenti. Cardinal. de Lugo ibid. §. sed haec
omnia, & si quis se communicavit ante
mediam noctem credens esse post me-
diam noctem, potest iterum communi-
care post mediam noctem, quamquam
comederit post primam communionem
factam ante mediam noctem. Pernal.
*ibid. §. Nota hic obiter.**

*In hac mate-
ria non da-
tur parvis-
tus eiusdem.*

*Cadens in flu-
men, & par-
va aqua evo-
mit quam
deglutivit
non potest co-
municare po-
test commu-
nicari post
mediam no-
ctem si ante
illam se com-
municavit.*

19. Accedere ad uxorem voluptatis
causa post communionem non est ve-
niale, Tamburin. & alii, sic etiam nul-
lum est peccatum si post pollutionem,
vel fornicationem confiteatur, celebret,
vel communique. *Bonac. & alii, part. 10.
tract. 15. resolut. 33.*

*Non est ven-
iale accede-
re ad uxorem
post commu-
nionem vel
in peccatu cau-
sa.*

19. Haeretici tenentur praeccepto an-
tiquae Communionis obedire non autem
alii Infideles. *Amicus & alii, part. 10. tr.
16. resolut. 32.*

*Sic de forni-
cante post
Confessionem
Haeretici ten-
entur annua-
communioni.*

20. Viaticum debent Parochi dare
pueris sine vel ne doli capaces, vel habe-
ant usum rationis, quod semper habet
suum effectum, sed debentur, prius in-
terrogari ad exercendam capacitatem
pueri, & sic possunt determinare sit, vel
ne danda; *Dicastil. & alii, part. 10. tr. 16.
resolut. 35. & si infans communicatur, Sa-
cramentum illi confert gratiam, ibid. tr.
21. resolut. 18. Praepos. & alii, & idem dicen-
dum est de amote. ibid. §. ex his ego.*

*Pueri dant
dam est via-
ticum sine vel
ne in usu ra-
tionis semper
Sacramentum
habet esse,
tū. & con-
fert gratiam.
Qui in heb-
domada san-
cta accipit
viaticum nō*

21. Non debet, nec tenetur si quis in
hebdo-